

Magyar nyelv és irodalom - fakultáció középszint (0022)

A magyar nyelv és irodalom fakultáció - mint választott tantárgy - célját nehéz teljes csoportra egységesen megjelölni. Az iskola oldaláról hivatalosan kitűzött célja a tanulók felkészítése az középszintű érettségi vizsgára. Többen még nem döntenek el fakultációválasztáskor, vagyis a 11. osztály elejére, hogy milyen szintű vizsgát is szeretnének tenni a tantárgyból. Több diák választását a tantárgy iránti érdeklődés, illetve a minél sikeresebb középszintű érettségi vizsga szándéka határozza meg, ezért jelentkeznek a képzésre. Általános tapasztalat, hogy a fakultációra jelentkező diákok többsége a 12. osztály első félévében dönt az emelt szintű érettségi vizsga mellett.

A tanterv kialakításánál fontos tényező az is, hogy a diákok nem csak eltérő érdeklődéssel, motivációval, célokkal, de általában több osztályból, eltérő előképzettséggel érkeznek a csoportba. Emiatt a 11. évfolyam elején nem elhanyagolható feladat a diákok képzettségének, felkészültségének megismerése, felmérése és azonos szintre hozása. Továbbá abból adódóan, hogy a diákok több osztályból érkeznek, a fakultációt vezető tanár pedig a gyakorlat szerint többnyire korábban legalább is egy részüket nem tanította, ugyanebben a szakaszban kell kialakítani a közös munka, a csoporton belüli (órai és tanórán kívüli) hatékony kommunikáció formáit, feltételeit a kijelölt témakörök feldolgozása mellett.

A tantervben a munkavégzést az önálló tanulói tevékenységre és kooperációra építjük. Az önálló tevékenységek között hangsúlyos a tanórán kívüli munkavégzés (órai bemutatók előkészítése, önálló felkészülés egy-egy témából, bemutatók, tabló készítése, önálló szövegalkotás) és az önálló produktumok létrehozása.

A fakultáción fejlesztendő kulcskompetenciák megegyeznek az érettségi vizsgakövetelményekben Szövegértés, Írásbeli szövegalkotás. Beszéd, szóbeli szövegalkotás, Fogalomhasználat címek alatt meghatározott kompetenciákkal. Ezek közül kiemelten kezeljük a csak emelt szinten elvárt kompetenciák (4.4., 4.5.) fejlesztését.

A fakultáció elsődleges célja tehát az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés, végső, tartalmi célja az irodalomolvasási attitűd, a tudatos olvasóvá, illetve nyelvhasználóvá formálás. Irodalmi szempontból kiemelten fontos feladat a tanulók szemléletének nyitottá formálása, az önálló befogadás képességének fejlesztése. Ennek része a

vizsgakövetelményekben az ismeretkörök között a 2.2.: Értelmezési szintek, megközelítések pontban emelt és középszintre meghatározott témakörök áttekintése. A tudatos nyelvhasználóvá formálódás szempontjából elsősorban a vizsgakövetelmények nyelvi ismeretkörei között emelt szintre meghatározott témák, illetve az azok háttérében megjelenő szemlélet megismerése bír döntő fontossággal.

Kiemelt fejlesztési feladat továbbá az önálló ismeretszerzés, megismerés képességének fejlesztése, a kommunikáció központú, illetve tevékenység centrikus oktatási folyamat feltételeinek és formáinak megteremtése, fenntartása.

11. évfolyam

Éves óraszám: 72 óra/ hét
2 óra/ hét

Az éves órakeret felosztása:

Ismétlés, rendszerezés: a 9. és 10. évfolyam nyelvtani anyaga - 14 óra

Életművek a magyar irodalomból (a 9-10. évfolyamos tananyagból) -15 óra

Nyelvi-műveltségi feladatsorok az ismételt témakörökre építve – 10 óra

Szövegalkotási feladatok (reflektálás egy korjelenségre, gyakorlati írásbeliség feladattípusai)
- 15 óra

Szövegértési feladatok - 8 óra

Szöbéli kifejezőkészség fejlesztése – szövegtani ismeretek - 6 óra

Dolgozatok - 6 óra

Továbbhaladás feltételei:

A tanult korszakok, művek, alkotói portrék alapos ismerete.

Jártasság a témakörökhöz rendelt tevékenységekben.

Legalább három, valamely témakörhöz rendelhető önálló produktum a tanév során.

Aktív részvétel csoportos, kooperatív munkavégzésben.

Szemponatok a tanulók teljesítményének értékeléséhez

A tanulói teljesítmények értékelésének hagyományos formái (írásbeli számonkérés, szóbeli felelet) mellett jelentős szerepet kap az egyéni és csoportos munkaformákban mutatott

teljesítmény, illetve az így létrehozott produktumok értékelése. Az értékelés nem szorítkozik kizárólag az érdemjegyek adására, számos más formáját is alkalmazzuk (pl. tanári visszajelzés, megbeszélés, kérdések, rávezetés, tanulói önértékelés, a társak értékelése, csoportmegbeszélés stb.).

A tananyag feldolgozásához ajánlott szakirodalom, eszközlista:

A tanulók által használt nyelvi és irodalmi tankönyvek, szöveggyűjtemények.

Az önálló kutatáshoz, munkavégzéshez ajánlható kézikönyvek, monográfiák, szótárak stb., illetve internetes oldalak (pl. PIM, Irodalmi akadémia, MEK stb.).

Javaslatok az adott anyagrész epochális feldolgozására:

Az egyes témakörök, illetve azok belső egységei feldolgozhatók epochálisan. Ehhez időnként szükséges lehet az óraszámkeretek módosítása. Az epochális feldolgozás lehetőségét a munkaformák változatossága, a modulszerkezet, illetve a tanulói aktivitásra és kooperációra épített tanulásszervezés biztosítja.

12. évfolyam

Éves óraszám: 62 óra/ év
2 óra/ év

Az éves órakeret felosztása:

Ismétlés, rendszerezés: a 11. évfolyam nyelvtani anyaga – 6 óra

Életművek a magyar irodalomból (a 11-12. évfolyamos tananyagból) – 15 óra

Nyelvi-műveltségi feladatsorok az ismételt témakörökre építve – 10 óra

Az emelt szintű szóbeli érettségi témakörök áttekintése – 25 óra

Szövegalkotási feladatok (dolgozat), emelt szintű próba érettségi feladatsora – 6 óra

Továbbhaladás feltételei:

A tanult korszakok, művek, alkotói portrék alapos ismerete.

Jártasság a témakörökhöz rendelt tevékenységekben.

Legalább három, valamely témakörhöz rendelhető önálló produktum a tanév során.

Aktív részvétel csoportos, kooperatív munkavégzésben.

Szemponatok a tanulók teljesítményének értékeléséhez

A tanulói teljesítmények értékelésének hagyományos formái (írásbeli számonkérés, szóbeli felelet) mellett jelentős szerepet kap az egyéni és csoportos munkaformákban mutatott teljesítmény, illetve az így létrehozott produktumok értékelése. Az értékelés nem szorítkozik kizárólag az érdemjegyek adására, számos más formáját is alkalmazzuk (pl. tanári visszajelzés, megbeszélés, kérdések, rávezetés, tanulói önértékelés, a társak értékelése, csoportmegbeszélés stb.).

A tananyag feldolgozásához ajánlott szakirodalom, eszközlista:

A tanulók által használt nyelvi és irodalmi tankönyvek, szöveggyűjtemények.

Az önálló kutatáshoz, munkavégzéshez ajánlható kézikönyvek, monográfiák, szótárak stb., illetve internetes oldalak (pl. PIM, Irodalmi akadémia, MEK stb.).

Javaslatok az adott anyagrész epochális feldolgozására:

Az egyes témakörök, illetve azok belső egységei feldolgozhatók epochálisan. Ehhez időnként szükséges lehet az óraszámkeretek módosítása. Az epochális feldolgozás lehetőségét a munkaformák változatossága, a modulszerkezet, illetve a tanulói aktivitásra és kooperációra épített tanulásszervezés biztosítja.